

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KADIN KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORLARI: NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Nurten Sargın
Necmettin Erbakan Üniversitesi
nurtensargin@hotmail.com

Özet

Son yıllarda kadına yönelik şiddet ve istismar olaylarında ciddi artışlar bulunmakta ve toplumsal yaşamda ciddi sorunlar oluşturmaktadır. Bu sorunlar kadınlarla ilgili çalışmalarda artışa neden olmaktadır. Araştırmacı tarafından kadına yönelik şiddet ve istismar olaylarının çözümünde algıların belirlenmesinin sorunun çözümünde önemli olduğu düşünülmektedir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde üniversite öğrencilerinin kadına yönelik algılarının belirlendiği metafor çalışmalarına rastlanmamıştır. Yapılan bu çalışma ile üniversite öğrencilerinin kadına yönelik metaforlar yoluyla algıları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma Necmettin Erbakan Üniversitesinin farklı fakültelerinde öğrenim gören 62 kadın, 57 erkek, toplam 119 gönüllü öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Üniversite öğrencilerine kadın kavramına yönelik ne tür algılamalara sahip olduklarını ortaya çıkarmak için "Kadın ... gibidir; çünkü ..." cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Araştırmada olgu bilim deseni kullanılmıştır ve veriler içerik analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Elde edilen veriler cinsiyetlere göre kategorize edilerek incelenmiştir. Bu kategorilere göre verilerin değerlendirilmiş ve önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Üniversite, öğrenci, kadın, metafor.

USING METAPHORS TO EXPLORE UNIVERSITY STUDENT PERCEPTIONS ABOUT WOMEN: NECMETTİN ERBAKAN UNIVERSITY CASE

Abstract

In recent years there has been a serious escalation in the violence and abuse against women and these are leading to serious problems in social life. These problems are causing an increase in studies focusing on women. The researcher believes that identifying the perceptions is critical in preventing the ongoing incidences of the violence and abuse against women. No metaphor studies have yet been undertaken to explore the perceptions about women among university students. This study was designed to determine the perceptions of university students about women by means of metaphors. The study was carried out with a total of 119 volunteer students, 62 females and 57 males, from different faculties of Necmettin Erbakan University. Qualitative research method was used to collect, analyze and interpret the data. In order to find out what kind of perceptions the university students have about the concept of women, they were asked to complete the sentence "Woman is like...; because ... ". A phenomenological approach was followed and the data were analyzed using content analysis technique. The data collected were categorized in relation to gender and evaluated based on these categories. Recommendations were offered based on the study findings.

Keywords: University, student, woman, metaphor.

GİRİŞ

İnsanoğlu Adem ile Havva'dan beri, bir kadın bir erkek olarak yaşamlarını sürdürmektedirler. Dünya nüfusunun hemen hemen yarısını kadınlar, yarısı erkekler oluşturmaktadır. Türk toplumun da hemen hemen yarısını kadınlar oluşturmaktadır. Türkiye'de kadın ile ilgili çalışmalarda artış olduğu, genellikle kadına yönelik şiddet çalışıldığı (İbiloğlu, 2012; Tor, Sargın, Özduran ve Özkaya, 2015); Tor ve Sargın, 2015; Tor ve Sargın, 2016; Salaçın, Ergöner ve Demiroğlu Uyaniker, 2011) görülmektedir. Tanım olarak bakıldığında TDK (2018) kadını erişkin dişi insan, hatun, hatun kişi, analık veya ev yönetimi bakımından gereken erdemleri becerileri olan olarak tanımlanmaktadır. TDK (2018) tanımında kadının analık ve ev yönetimi görevlerinin ön plana çıkarıldığı görülmektedir. Ancak dünya da yaşanan demokratik gelişmeler, hızlı toplumsal değişimler, sanayileşmeye bağlı olarak çeşitlenen meslekler kadını ev hayatından iş hayatına çekmiş ve ekonominin vazgeçilmez parçası konumuna getirmekle birlikte; kadın, geçmişten günümüze toplum içinde önemli olduğu kadar birçok sorunla da karşı karşıya kalmıştır (Çaha, 2012; 146-160).

Kadının konusu ve konumunun tarihsel süreç içerisinde erkeğinki gibi sabit seyretmediği görülmektedir. Kadın ile ilgili tarihsel sürece bakıldığında Eski Hint, Çin, Moğol ve Arap toplumlarında kadın saygı görmeyen, Hindistan'da ölen eşinin ardından yakılan, Arap toplumunda diri diri toprağa gömülen (Kurnaz, 1992) eski Yunan'da dışlanmış, değersiz ve erkek için zevk, huzur ve teselli kaynağı ve eşya (Ersoy, 2009) olan bir canlı olarak ele alındığı görülmektedir. Türklerde ise İslamiyet öncesi kadın erkek ile eşit ve saygın (Güzel ve Selçik, 2015), İslamiyet sonrası ise ataerkil yapı ile kadının statüsünde gerileme olduğu belirtilmektedir (Gülmez, 2016). Genel olarak bakıldığında kadın ve kadın kimliği, statüsü ile ilgili İslamiyet öncesi olumlu, İslamiyet sonrası olumsuz gelişmeler olduğu görülmektedir. Türk kadını ile ilgili olumsuz gelişmelerin kaynağının İslam ile ilgili olmadığı, erkek egemen anlayışın olması, Arap toplumundaki kadın algısından Türk toplumunun etkilenmesi olduğu belirtilmektedir (Gülmez, 2016). Kadına yönelik davranışların altında kadına yönelik algılar olduğu söylenebilir. Algı, gerek iç, gerek dış dünyadan yönelen, duyarlar aracılığıyla uzayda yer alan varlıkları tüm nitelik ve özelliklerini örgütleyip bütünleyerek kavranmasını sağlayan önemli bir psikolojik öğedir ve duysal uyaranların anlamlı deneyimlere çevrilme süreci olarak tanımlanmaktadır. Bireyin algılamasında, almış olduğu eğitim, içinde toplumsallaştığı kültürel ortam, sahip bulunduğu inanç, örf, adet, gelenek, görenekler yönlendirici etkiye sahip olduğu belirtilmektedir (Sarı, 2017). Dökmen (2014) kadın ve erkeğe dair tanımlama ve algılamaların, büyük oranda bu toplumsal anlamla ilişkili olduğunu söylemektedir. Kadın konusu her zamanda ve her zeminde erkek olgusundan farklı olarak algılandığı, bu algının, daha çok erkek lehine bir ivme göstermekte olduğu söylenebilir (Sözer ve Özkan, 2014). Kadın ile erkek arasındaki farkın, kişinin cinsiyetine bağlı olarak çok uzun bir tarihe dayandığı; bu fark çeşitli biçimlerde olduğu ve tüm toplumlarda mevcut olduğu belirtilmektedir (Schein 1973, 2007).

Yapılan çalışmalar incelendiğinde Türkiye'de kadına yönelik algı ile ilgili farklı örneklem gruplarıyla bazı çalışmalar (Sözer ve Özkan, 2014; Başarır ve Sarı, 2015; Topuz ve Erkanlı, 2016) yapıldığı belirlenmiştir. Konya ilinde üniversite öğrencilerinin kadına yönelik algılarını belirleye yönelik bir metafor çalışmasına rastlanmamıştır. Yapılan bu çalışma ile Necmettin Erbakan Üniversitesi öğrencilerinin kadına yönelik metaforlar yoluyla algıları belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın amacı bilinçdışı bir algılama aracı olan ve davranışları belirleyen metaforlar (Topuz ve Erkanlı, 2016) aracılığıyla üniversite öğrencilerin kadına algılarını belirlemek ve incelemektir.

YÖNTEM

Araştırmada kullanılan nicel ve nitel araştırma desenleri birlikte kullanılmıştır. Nicel araştırmada betimsel yöntem kullanılmış, frekanslara yer verilmiştir. Nitel araştırmada olgubilim deseni ise kadına ilişkin kullandıkları metaforları analiz etmek için kullanılmıştır. Olgu bilim deseni, bilinen; ancak aynı zamanda tam anlamıyla kavranamayan olguları araştırmayı amaçlayan çalışma biçimidir. Algılar,

yönelimler ve kavramların araştırılması bu çalışma desenine uygundur (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 öğretim yılı Necmettin Erbakan Üniversitesi çeşitli fakültelerinde öğrenimlerine devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılmada gönüllülük esası dikkate alınmıştır. Araştırmaya toplam 119 kişi (62 Kadın, 57 Erkek) gönüllü katılmıştır. Değerlendirme sürecinde eksik doldurulan 3 form (1 Kadın, 2 erkek) değerlendirme dışı bırakılmıştır. Katılımcıların yaşları 18-26 arasında değişmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamındaki katılımcılara "kadın .....ye/ya benzer; çünkü....." biçiminde boşluk doldurmalı bir cümle verilerek görüşlerini ve kişisel bilgiler olarak da yalnızca cinsiyetlerini ve yaşlarını yazmaları ayrıca sadece tek bir metafor üzerinde yoğunlaşarak ve kullanarak düşüncelerini belirtmeleri istenmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma sürecinde elde edilen veriler içerik analize uygun olarak çözümlenmiştir. Katılımcıların kadın kavramına ilişkin olarak geliştirdikleri metaforlar listelenmiştir. Kadına ilişkin metaforlar cinsiyetlere göre ayrılarak incelenmiştir.

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde ulaşılan verilerin çözümlenmesiyle elde edilen bulgu ve yorumlarına yer verilmiştir. Birden çok kez tekrarlanan metaforların yanına frekansları parantez içinde verilmiştir. Yanında parantez olmayan metaforlar bir kez kullanılmıştır.

Kadın katılımcıların "kadın" kavramına ilişkin metaforlara ilişkin bulgular:

Kadın katılımcıların ürettikleri metaforlar şunlardır: Termos , TV/Teknoloji, Peçete, Mavi renk, Karadeniz havası, Matruşka, Cennet kuşu, Einstein, Şarap (3), Fidan, Şarkı, Gökkuşuğu, Ankara, Müzik, Hayat (3), Akvaryum, Sarmaşık, Doğa, İnci, Çınar ağacı (2), Papatya, Gıda katkı maddesi, Makine, Gelecek, Yağmur sonrası sokaklar, Asker, Kendisine benzer, Benzersiz bir varlık, Dünya, Ayna (2), Evren, Pırlanta (2), Tohum (2), Fener, Superman, Evin temeli, Kahve çekirdeği.

Kadın katılımcıların kullandıkları metaforlara örnekler:

Kadın müziğe benzer, çünkü herkes aynı şeyi dinlese de hissettirdikleri farklıdır (K, 21).

Kadın bir o kadar güçlü bir o kadar duygusal, mantığı ve duyguları arasında hayat mücadelesinde bir çınar ağacına benzer, çünkü bir o kadar dik durmak zorundadır bazen çok da kırılabilir (K, 20).

Kadın Albert Einstein'a benzer, çünkü zeki varlıklardır (K, 19).

Kadın Matruşka'ya benzer, çünkü ona ilgi gösterdikçe ortaya daha güzel şeyler çıkar. Kendini daha iyi anlatır (K, 21).

Kadın mavi renge benzer, çünkü mavi hem sakinliği hem de güveni temsil eder. Bana göre en huzurlu ve güzel renk mavidir. Bu yüzden bir kadını, hemcinsimi en güzel bunun temsil edeceğini düşünüyorum. Ayrıca, bende özgürlüğü çağrıştırdığı için bir kadın her zaman her yerde kendi ve özgür olmalıdır (K, 21).

Kadın televizyondur, teknolojidir, çünkü sağı solu belli olmaz. İyi bakarsan iyi olur, kötü bakarsan kötü olur (K, 21).

Kadın kahve çekirdeğine benzer, çünkü kendisi ne kadar sıkıntı çekse de tadı, kokusu farklıdır. Çevresine tat verir (K, 22).

Kadın Superman'e benzer, çünkü yaptıkları olağan olamaz (K, 21).

Kadın bir fenere benzer, çünkü gelecek nesiller onunla yolunu bulur (K, 21).

Kadın pırlantaya benzer, çünkü onun kadar ulaşılması zor ve değerlidir (K, 21).

Kadın dünyaya benzer, çünkü kasırgalar da kopsa, fırtınalar da olsa içinde yaşanabilecek hayatı yaşatabilecek varlıktır (K, 21).

Kadın askere benzer, çünkü insana, insanlığa, hayata karşı direnir (K, 21).

Kadın yağmur sonrası sokaklara benzer, çünkü pislği temizler (K, 21).
Kadın makineye benzer, çünkü kadın ne kadar çalışırsa çalışsın yorulduğunu anlamaz ve bilmez (K, 21).
Kadın gıda katkı maddesine benzer, çünkü dozunu ayarlamazsanız olumsuz duygu hissettirir (K, 24).
Kadın çınar ağacına benzer, çünkü güçlüdür, mücadelecidir (K, 22).
Kadın inciye benzer, çünkü hassastır, nadir, dokunulmaz, narin, elde edildiğinde en kıymetli olandır (elde edilmesi zor) (K, 26).
Kadın doğaya benzer, çünkü tıpkı doğa gibi insanlara karşılık beklemeden, cömertçe, sevgi dolu davranır, insanlardan da tıpkı doğa gibi zarar görür, değeri yeterince anlayamaz (K, 22).
Kadın akvaryuma benzer, çünkü içinde canlı besler ve büyütür (K, 22).
Kadın hayata benzer, çünkü hayattan kadını alın geri neyi kalır ki (K, 22).
Kadın Ankara'ya benzer, çünkü ayazı seni, gülüşü beni yakar (K, 21).
Kadın eski, unutulmaz bir şarkıya benzer, çünkü söyledikçe güzelleşir, dinledikçe her seferinde daha anlamlı hale gelir (K, 22).
Kadın reçeteye benzer, çünkü karmaşıktır, herkes okuyamaz (K, 21).
Kadın Karadeniz havasına benzer, çünkü güneşli iken bile yağmur yağabilir Karadeniz'de. Bir bakmışsın güler ağlayabilirken de (K, 21).
Kadın termosu benzer, çünkü her tartışmayı ilk günkü gibi sıcak tutar (K, 21).

Erkek katılımcıların "kadın" kavramına ilişkin metaforlara ilişkin bulgular:

Kadın katılımcıların ürettikleri metaforlar şunlardır: Şeytan (2), Kadın, Her şey, Mikser, Emanet, Yaratık, Canavar, Narin (ve zor) (2), Sır, Melek (2), Ağaç, Cami, Labirent (3), Gökyüzü, Mevsim, Hamburger, Playstation kolu, Konya spor, Fayda, Erkeğin üst versiyonu, Saatli bomba, Volkan ve yağmur, Şefkat kahramanı, Dedikodu makinesi, Hediye kutusu, Geniş iklime sahip bölge, Matematik, Klimatolojideki sinoptik gözlem, Okyanus, Gül kokusu, Mimari yapı, Rakı, Hamur, Kar tanesi

Erkek katılımcıların kullandıkları metaforlara örnekler:

Kadın şeytana benzer, çünkü çok sinsî ve yalancılardır (E, 21).
Kadın miksera benzer, çünkü çok güzel ortalığı karıştırırlar (E, 21).
Kadın bir yaratığa benzer, çünkü ne yapacağı belli olmaz (E, 24).
Kadın bir canavara benzer, çünkü içlerinde bir yaratık beslerler (E, 22).
Kadın bir sıra benzer, çünkü çözülemez (E, 22).
Kadın camiye benzer, çünkü abdestsiz girilmez (E, 22).
Kadın çözümü zor bir labirente benzer, çünkü hiçbir zaman çözemezsiniz (E, 21).
Kadın gökyüzüne benzer, çünkü gerektiğinde kapalı olur gerektiğinde güneşli, kadının kapalı mı güneşli mi olacağını erkek belirler (E, 18).
Kadın mevsimler gibidir, çünkü baharı bahar, ayazı ayaz... her mevsimi ayrı güzel (E, 21).
Kadın hamburgera benzer, çünkü hamburger gibi içleri hep doludur (E, 22).
Kadın playstation koluna benzer, çünkü çevresindeki her şeyi joystick gibi kullanmayı, oynamayı, istediği hareketi yapmayı çok iyi bilirler (E, 22).
Kadın Konyaspor'a benzer, çünkü beklenmedik anda hep geri çeker kendini, hep savunmada kalır, boş bir anını bulunca hiç beklenmedik anda golü atar (E, 21).
Kadın fayda'ya benzer, çünkü fayda arttıkça değeri artar (E, 22).
Kadın erkeğin bir üst versiyonuna benzer, çünkü erkeklerden her zaman bir adım öndedir, 100% beyinleriyle karar verirler (E, 22).
Kadın patlamaya hazır saatli bir bombaya benzer, çünkü ne zaman, nerede, ne yapacağı belli olmaz. Bir bakarsın çok iyi, bir bakarsın kötü olabilir. Ama her zaman ruhlarının derinliklerinde iyi insan profili vardır. Bunu hissedebilmek önemlidir (E, 24).
Kadın dedikodu makinesine benzer, çünkü sürekli bir action, sürekli bir macera hoşlarına gider (E, 23).
Kadın bir labirente benzer, çünkü her yolun ve her çıkışın başka yolları ve kapıları vardır (E, 21).
Kadın hediye kutusuna benzer, çünkü içinden ne çıkacağını bilemezsin (E, 21).
Kadın matematiğe benzer, çünkü çözülmesi zordur (E, 22).
Kadın okyanusa benzer, çünkü medcezirleri çok olur (E, 22).
Kadın gül kokuluya benzer, çünkü annem gül kokuludur (E, 23).

Kadın rakiya (aslan sütüne) benzer, çünkü; meze ister, uğraş ister, emek ister. Sen nasıl davranırsan o da öyle davranır (E, 22).

Kadın sırrı çözülemeyen mimarı yapılara benzer, çünkü her seferinde sırrı çözüldü denir ama içinde her zaman yeni gizemler barındırır (E, 21).

Kadın hamura benzer, çünkü istediğin gibi şekillendirmelisin (E, 21).

Kadın şeytana benzer, çünkü kadının aklına gelen bazen şeytanın aklına gelmez (E, 23).

Kadın bulmacaya, labirente benzer, çünkü anlaması, çözmesi zordur (E, 21).

Kadın kadına benzer, çünkü başka bir açıklamaya ihtiyacı yoktur (E, 21).

Kadın ve erkek katılımcıların "kadın" kavramına ilişkin metaforlara ilişkin bulgular:

Kadın ve erkek katılımcılar ürettikleri metaforlar şunlardır: Futbol topu (1 Kadın, 1 Erkek), Su (2 Kadın, 1 Erkek), Cennet (1 Kadın, 1 Erkek), Çiçek (2 Kadın, 5 Erkek), Kitap (2 Kadın, 1 Erkek), İnsan (1 Kadın, 1 Erkek), Toprak (1 Kadın, 1 Erkek), Güneş (2 Kadın, 1 Erkek), Gül (1 Kadın, 2 Erkek), Araba (1 Kadın, 1 Erkek), Deniz (1 Kadın, 1 Erkek)

Kadın ve erkek katılımcıların kullandıkları metaforlara örnekler:

Kadın bir güle benzer, çünkü isterse kendisini açtığına seversin, kapandığında ise kendini korumaya alır (E, 22).

Kadın cennete benzer, çünkü bütün güzellikler ondadır (E, 21).

Kadın futbol topuna benzer, çünkü peşinden 22 erkek koşturabilir (K, 21).

Kadın futbol topuna benzer, çünkü 22 kişi peşinden koşar, golü sadece bir kişi atar (E, 21).

Kadın aynaya benzer, çünkü kadından göreceğiniz her davranış aslında sizin davranışınızı yansıtır (K, 21).

Kadın denize ve aynaya benzer, çünkü deniz kadar özgür olmayı ayna gibi kendini yansıtmayı temsil eder (K, 21).

Kadın bir kitaba benzer, çünkü okudukça çıkarılan anlam herkese göre değişir (K, 24).

Kadın kitaba benzer, çünkü sadece anlayanlar onu sever, hoşlanır (K, 22).

Kadın kitaba benzer, çünkü kitabı anlayabilmeniz için kitabın vermek istediği duyguyu, kadını anlayabilmeniz için onun duygularını anlayabilmeniz gerekir (K, 22).

Kadın sonu belli olmayan bir kitaba benzer, çünkü anlaşılması güçtür (E, 21).

Kadın suya benzer, çünkü onsuz yaşayamazsın (E, 18).

Kadın suya benzer, çünkü yaşamın kaynağını oluşturur (K, 22).

Kadın denize benzer, çünkü baktıkça doyamazsın (E, 21).

Kadın güneşe benzer, çünkü onu mutlu edebilir, gözlerinin içini güldürebilirsene aydınlığın, umudun, yaşama sebebin olur; mutlu edemez, üzersen karanlığın, sessizliğin, yalnızlığın olur (E, 23).

Kadın güneşe benzer, çünkü ışığıyla hem aydınlatır hem ısıtır (K, 21).

Kadın güneşe benzer, çünkü onu üzersen sırtını dönüp dünyanı karartır, onu mutlu edersen dünyanı aydınlatır (K, 21).

Kadın arabaya benzer, çünkü yağını bakımını ihmal etmezsen yaşı ne olursa olsun seni asla yarı yolda bırakmaz (E, 20).

Kadın arabaya benzer, çünkü arabalar gibi varlığı anca yokluğunda anlaşılır (K, 21).

Kadın çok kullanışlı ama çalışırken çok az yakıt harcayan bir arabaya benzer, çünkü yapması gereken, yaptığı birçok iş vardır. Ev işi, çocuk bakımı. Çalışan bir bayansa eğer iş hayatı gibi. Ama bunları yaparken çok da fedakardır. Karşılığında aslında büyük şeyler beklemeden yapar. Beklediği şey birazcık kıymetinin bilinmesi, birazcık sevgidir (K, 21).

Kadın toprağa benzer, çünkü toprağa ne ekersen onu biçersin, kadına da ne kadar değer verirsen o kadar değer alırsın (K, 22).

Kadın toprağa benzer, çünkü toprağa ne ekersen onu biçersin. Ne kadar değer verirsen o kadar değer alırsın (E, 22).

TARTIŞMA VE YORUM

Yapılan bu çalışma ile üniversite öğrencilerinin kadına yönelik metaforları incelenmeye çalışılmıştır. Kadın katılımcıların 37, erkek katılımcıların 34 metafor ürettiği, her iki cinsiyette de toplam 11 metafor üretildiği görülmüştür. Kadın katılımcılar kendilerine ilişkin olumlu metaforlar üretirken (örneğin; cennet kuşu, inci, benzersiz varlık gibi..), erkek katılımcıların daha çok olumsuz anlam içeren metafor (Örneğin; şeytan, saatli bomba, canavar, volkan ve yağmur gibi.) ürettikleri görülmüştür. Buna göre erkek katılımcıların kadınlara göre olumsuz algılarının olduğu söylenebilir. Erkeklerin ürettikleri metaforların olumsuz olması kökeni binlerce yıl öncesine dayanan ve halen Türkiye’de varlığını sürdüren ataerkil yapının sonucu olduğu söylenebilir. Burada ilginç olan erkek katılımcıların ürettikleri metaforlardan şeytanın Roma kültüründe, volkan ve yağmur gibi kavramların eski Hint’te kadını tanımlamak için yer aldığı görülmüştür. Ortak üretilen metaforların da olumlu olduğu görülmektedir (örneğin; su, cennet, güneş, gül, deniz gibi.) Erkek katılımcıların az farkla da olsa daha az metafor ürettikleri, kız öğrencilere göre daha çok tekrarlayan metafor kullandıkları görülmüştür. Kadın katılımcılarda en çok frekansı alan metaforlar, şarap ve çınar ağacıdır. Erkek katılımcıları ise en çok frekans ile labirent, daha sonra şeytan, melek ve zor metaforlarını kullandıkları görülmüştür. Kadın katılımcılarının kadına ilişkin kullandığı gökkuşağı ve Süpermen metaforlarının Başarır ve Sarı’nın (2015) yaptığı çalışmada da kullanıldığı görülmüştür. Erkek katılımcılarının kadına ilişkin kullandığı kadın metaforunun diğer araştırmalarda da (Başarır ve Sarı, 2015; Sözer ve Özkan, 2014), ağaç metaforunun (Başarır ve Sarı, 2015) bir çalışmada da kullanıldığı belirlenmiştir. Her iki cinsiyetin ortak ürettikleri güneş ve araba metaforlarının da Başarır ve Sarı’nın (2015) yaptığı çalışmada üretildiği görülmüştür. Topuz ve Erkanlı, (2016) öğrenilmiş olan toplumsal cinsiyetçi bakış açısının ve basmakalıp düşüncelerin cinsiyete ilişkin metaforları etkilediğini belirtmekte, kadın ve erkeğe ilişkin var olan basmakalıp düşüncenin varlığını devam ettirmesine yol açtığını ifade etmektedir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçların Topuz ve Erkanlı’nın (2016) görüşleri ile paralel olduğu söylenebilir.

ÖNERİLER

Kadın algısı ile ilgili farklı örneklem grupları ile nitel ve nicel çalışmalar yapılması, Erkek üniversite öğrencilerinin kadına yönelik olumsuz algılarının nedenlerinin araştırılarak giderilmeye çalışılması önerilmektedir.

Not: Bu çalışma 10- 12 Mayıs 2018 tarihlerinde Antalya’da düzenlenen 9’uncu Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresi’nde bildiri olarak da değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

Başarır, F. ve Sarı, M. (2015). Kadın akademisyenlerin “kadın akademisyen olma”ya ilişkin algılarının metaforlar yoluyla incelenmesi, *Yüksek Öğretim ve Bilim Dergisi*, 5/1, 41-51.

Çaha, Ö. (2012). Açık toplum yazıları (Derleyen: Ömer Yıldırım). 09.05.2018 tarihinde http://www.felsefe.gen.tr/sosyoloji/kadinin_toplumdaki_yeri_ve_onemi_nedir.asp adresinden alınmıştır.

Dökmen, Z. Y. (2014). *Toplumsal cinsiyet, sosyal psikolojik açıklamalar*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Ersoy, E. (2009). Cinsiyet kültürü İçerisinde kadın ve erkek kimliği (Malatya Örneği). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19/2. 209-231.

Gülmez, N. (2016). Üniversite öğrencilerinde kadın algısı. Bulunduğu eser: Ulusoy, Ş. ve Kayhan, S. (Ed.) *Türk Dünyasında Kadın Algısı* (ss. 471-493). Manisa: Manisa Celal Bayar Üniversitesi Yayınları.

Güzel, B. ve Selcik, O. (2015). Erasmus değişim programına katılan öğrencilerin toplumdaki kadın algısına yönelik görüşleri: Nitel bir çalışma örneği. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 4/2, 800-813.

İbiloğlu, A. O. (2012). Aile içi şiddet- Domestic violence. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar- Current approaches in Psychiatry*. 09.05.2018 tarihinde http://www.cappsy.org/archives/vol4/no2/cap_04_13.pdf adresinden alınmıştır.

Kurnaz, Ş. (1992). *Cumhuriyet öncesinde Türk kadını* (1839-1923). İstanbul: MEB Yayınları.

Salaçin, S., Ergöner, A. T., Uyaniker, Z. D. (2011). Kadına yönelik şiddet. Bulunduğu eser: Koç, S. ve Can, M. (Ed.) *1. Basamakta Adli Tıp* (ss. 192-197). İstanbul: İstanbul Tabip Odası Yayınları.

Sarı, E. (2017). *Beyin gücü*. Nokta e- book International publishing, Antalya.

Schein, V. E. (1973). The relationship between sex role stereotypes and requisite management characteristics. *Journal of Applied Psychology*. 09.05.2015 tarihinde https://my.apa.org/apa/idm/login.seam?ERIGHTS_TARGET=http%3A%2F%2Fpsycnet.apa.org%2Fbuy%2F1975-24377-001 adresinden alınmıştır.

Schein, V. E. (2007). Women in management: Reflections and projections. *Women in Management Review*, 22, 6–18.

Sözer, M.A. ve Özkan, R. (2014). Öğretmen adaylarının kadın olgusuna ilişkin algılarının belirlenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7/1, 264-278.

TDK. (2018). Kadın tanımı. 08.05.2018 tarihinde http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=6973 adresinden alınmıştır.

Topuz, S.K. ve Erkanlı, H. (2016). Toplumsal cinsiyet bağlamında kadın ve erkeğe atfedilen anlamların metafor yöntemiyle analizi. *Alternatif Politika*, 8/2, 300-322.

Tor, H. ve Sargın, N. (2015). Erkek öğretmen adaylarının ailede kadına yönelik şiddeti meşru görme durumları ve inançları. *Uluslararası Katılımlı Sosyal Yaşam ve Kadın Sempozyumu* sözlü olarak sunulmuştur. Konya, Necmettin Erbakan Üniversitesi.

Tor, H. ve Sargın, N. (2016). Erkek bakış açısıyla sosyal yaşamda kadın algısı. Bulunduğu eser: Ulusoy, Ş. ve Kayhan, S. (Ed.) *Türk Dünyasında Kadın Algısı* (ss. 453-470). Manisa: Manisa Celal Bayar Üniversitesi Yayınları.

Tor, H., Sargın, N., Özduvan, Ö., Özkaya, O., (2015). Ortaokul öğrencilerinin kadına yönelik aile içi şiddet algılarının resimlerle anlatımı. *Uluslararası Farklı Şiddet Boyutları ve Toplumsal Algı Kongresi*, (ss. 59-60).

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.